

V roce 2012 bylo způsobeno nepřenosnými chorobami 52 % všech úmrtí před 70. rokem věku, z toho tři čtvrtiny úmrtí způsobily kardiovaskulární nemoci, rakovina, diabetes a chronická respirační choroba. Předčasná mortalita na nepřenosné nemoci se celosvětově snížila mezi lety 2000 a 2012 o 15 %. Hlavním faktorem snížení byl pokles kardiovaskulární mortality v důsledku zlepšení krevního tlaku v populaci, poklesu užívání tabáku a pokroků v léčení. Snížení byla větší ve vysokopříjmových zemích než v nízkopříjmových.

Zvládání nepřenosných nemocí je jedním z cílů, které formulovala WHO v dokumentu o udržitelném vývoji – Sustainable Development Goals – SDG. Předčasná úmrtnost na tyto nemoci by se měla snížit o jednu třetinu a bude to vyžadovat rozsáhlé intervence na pozadí činitelů, jako je stárnutí populací, prudká neplánovaná urbanizace a globalizace trhů, které podporují inaktivitu a nezdravé stravování a budou vyžadovat vytvoření a realizaci výrazných národních plánů. Globální akční plán WHO pro prevenci a omezení nepřenosných nemocí, přijatý Světovým zdravotnickým shromážděním WHO v květnu 2013, zahrnuje cíle zaměřené na rizikové faktory jako je užívání tabáku, vysoký krevní tlak, vysoká spotřeba soli, obezita, fyzická inaktivita i cíle týkající se přístupu k základním lékům, technologiím a poradenství.

Významnou roli pro redukci nepřenosných chorob má Rámcová konvence WHO o kontrole tabáku (WHO

FCTC) ratifikovaná 180 stranami, která zahrnuje 90 % celosvětové populace a představuje první globální smlouvu na úseku veřejného zdraví, dohodnutou pod vedením WHO. Prevalence kouření tabáku u lidí nad 15 let poklesla ve světě z 27 % na 21 % mezi lety 2000 a 2013, i když ne ve všech regionech. Efektivní implementace multisektorové kontroly, jako zvýšení daní za tabák a zákazy kouření na veřejných místech, byly v zemích hlavními úspěšnými faktory.

Další předčasná úmrtí mají vztah k nebezpečným chemikáliím a ke znečištění ovzduší vody a půdy. Okolo 7 milionů úmrtí se připisuje vnitřnímu a zevnímu znečištění ovzduší.

V publikaci *Health in 2015* připomněla dr. Margaret Chan, generální ředitelka WHO, že Milennium Development Goals v roce 2015 skončily a nahrazují je Sustainable Development Goals, které se stávají novým dokumentem, pro usměrňování celosvětové zdravotní politiky. Z citované publikace jsou informace o nepřenosných chorobách v tomto sdělení.

World Health Organization. Health in 2015: from MDGs Millennium Development Goals to SDGs Sustainable Development Goals. Geneva: WHO; 2015.

Redakce